

Bağary Üzerine

Onaylayan Administrator
Pazartesi, 24 Aralık 2007

Apple'ın kurucusu, belkide bilgisayar yazılımlarının bugünlere ulaşmasını sağlayan Steve Jobs' un 12 Haziran 2005' te Stanford Üniversitesi'nde yaptığı konuşmayı, özellikle gençlere, faydalı olacağı düşüncesiyle ek' te gönderiyorum. Bu arada metni türkçe'ye 'Cüceloğlu' na da teşekkür borçluyuz. İçindeki benle barışık insan; kötüyü de iyiyi karıştırdığı kadar sevinç ve metanetle karışık gücüne katkı sağlayacak tecrübeler için kullanmasını bilir. Ben ve esen kalın. Ybrahim YNAÇ(GAZY)

Steve Jobs,

Bağary Üzerine

Dünyanın sayılı üniversitelerinden birine Mezuniyet konuşması için çağırılmış olmaktan onurlandım. Ben üniversiteden mezun olma Doğruyu söylemek gerekirse, üniversite mezuniyetine en yakın bulunduğum an şu andır. Bugün yapamımdan size üç öykü anlatacağım. Hepsi bu kadar. Büyük bir yanı yok. Yalnız üç öykü.

İlk öykü noktaları birleştirmeye ilgili.

İlk altı aydan sonra Reed Üniversitesinde derslere gitmekten vazgeçtim; ama okula gitmekten tamamiyle vazgeçmeden önce 1 ay falan okulda dolardım. Peki, neden okula gitmekten vazgeçtim?

Bu öykü ben doğmadan önce başladı. Benim biyolojik annem evli olmayan genç bir lisansüstü öğrencisi imiş ve beni evlatlık vermişti. Ama beni evlatlık alacak insanların üniversite mezunu olmalarına çok önem veriyormuş, böylece hukuk fakültesi mezun bir adamı ve onun karısının ayarlamışlar. Ne var ki ben doğduğum zaman oğlan olduğumu görünce bu kararı koca son anda ilk kararlarından vazgeçmişler ve bir kız çocuğu evlatlık edinmek istediklerini anlamışlar. Bir bekleme listesinde adları olduğu için yarısı bir telefon gelip, beklenmedik bir oğlan bebeğimiz var, evlatlık almak ister misiniz? diye kendilerine sorulduğunda, şimdi annem ve babam Tabii, demişler. Biyolojik annem evlatlık alan annemin üniversiteden mezun olmadığı ve babamın liseye gitmediğini daha sonra öğrenmiş. Bunun üzerine evlatlık verme evraklarını imzalamak istememiş. Annem ve babam beni mutlaka üniversiteye göndereceklerine söz verince birkaç ay sonra evrakları imzalamaya razı olmuş.

Ve 17 yıl sonra ben üniversiteye başladım. Ama farkına varmadan hemen hemen Stanford kadar pahalı bir üniversite seçtim ve işçi olarak çalışan annem ve babamın bütün birikimleri benim eğitim masrafları için erimeye başladı. Altı ay sonra bu eğitimin bana yararı olmadığını göremedim. Hayatımla ilgili olarak ne yapacağımı bilmiyordum ve bu eğitimin bana nasıl bir yarar olacağını da göremiyordum. Ve şimdi burada annemin ve babamın hayatı boyunca biriktirdikleri bütün parayı harcıyordum. Okuldan ayrılmaya karar verdim; eğitim olmadan da yapamımın şu veya bu şekilde bir düzen bulacağına inanmak istiyordum. O an benim için çok verici bir karardı, ama geri dönüp baktığımda hayatımda verdiğim kararlardan en iyilerinden biri olarak görüyorum. Okuldan ayrılmaya karar verince mecburi derslere gitmekten vazgeçtim ve benim ilgimi çeken derslere girmeye başladım.

Her şey öyle pek romantik değildi. Okuldaki yurttaki kalacak bir odam yoktu, o nedenle arkadaşların odalarında yerde uyudum, kola şişelerinin geri verdiğim zaman aldığım beş sentleri biriktirerek yiyecek aldım ve her Pazar 10 kilometre kadar yürüyerek kasabanın öbür tarafındaki Hare Krishna tapınağına yürüyerek sıcak bir yemek yiyerek karnımı doyurdum. Hayatımı çok sevdim. Kendi merakımı ve sezgimi izleyerek edindiğim bilgiler daha sonra pahalı biçimde değer kazandılar. Bir örnek vermek istiyorum.

Reed Üniversitesi o zamanlar ülkedeki en iyi güzel el yazması dersleri veriyordu. Üniversite yerleşkesinin her yerindeki afişler, çekmecelerdeki etiketler el yazmasıydı ve çok güzeldi. Diploma almaktan vazgeçtiğim ve kendimi özgür hissettiğim için böyle bir el yazması sınıfına yazılmak ve öğrenmek istedim. Matbaa harflerinin türlerini ve alt üst çizgilerini öğrendim, değişik harf grupları arasında verilmesi gereken boşlukları çalıştım ve güzel bir el yazmasının nasıl yaratıldığını anlamaya başladım. Çok güzel derinliği vardı, bilimin yakalamaktan aciz olduğu bir sanatsal inceliği vardı ve ben büyülenmiştim.

Bunların hiç birinin yapamımda hiçbir pratik uygulaması yoktu. Ama on yıl sonra, ilk Macintosh bilgisayarımı tasarlarken, bu

öðrendiklerim iþe yaradý. Ve bütün bildiklerimi Mac e koyabildik. Çok güzel harflerle donatýlmýþ ilk bilgisayardý. Ben o kursa gittiðim olsaydým Mac o güzel harflerle donatýlmamýþ olacaktý. Ve Windows Mac i aynen kopya ettiðinden, belki hiçbir bilgisayarda bu güzel harfler olmayacaktý. O güzel el yazmasý kursunu almamýþ olsaydým bugünkü bilgisayarlar bu güzel yazý tiplerine ve puntajlara ve yazýþ tarzlarına sahip olmayabilirdi. Üniversitede iken ileriye bakarak noktaları birleþtirmem mümkün deðildi. Ama on yıl sonra geriye bakýnca noktaların nasýl birleþtiðini çok açýk seçik görebiliyordum.

Evet, noktaları ileriye bakarak deðil, ancak geriye bakarak birleþtirebilirsiniz. O nedenle gelecekte noktaların þu veya bu þekilde birbiriyle birleþeceðine inanmanýz gerekir. Bir þeye hissinize, kadere, yapama, karmaya her ne ise, bir þeye inanmanýz gerekir. Bu yaklaþým beni hiçbir zaman hayal kýrýklýðýna uðratmadý ve yapamýmda çok olumlu adýmlar atmama yaradý.

Ben þanslý biriydim erken yaþlarda neyi yapmak istediðimi keþfettim. Yirmi yaþýndayken Woz ve ben bizim ailemizin garajýnda Apple þirketini baþlattýk. Çok sýký çalıþtýk ve iki kiþi olarak baþladýðýmýz Apple on yılda dört bin kiþinin çalıþtıðý iki milyar dolarla geldi. En iyi ürünümüz olan Macintosh ý bir yıl önce piyasaya sürmüþtük ve ben 30 yaþýma basmýþtým. Ve o zaman ipten kovuldu. Kendi kurduðu bir þirketten kovulabilir mi? Apple þirketi büyüdükçe þirketi çok iyi yöneteceðini düþündüðüm birini iþe aldýk ve ben iþi iþi gitti. Daha sonra gelecekle ilgili vizyonumuz birbirinden farklılaþmaya baþladý ve ayrı görüþlerin insanları olmaya baþladýk. Yönetim Kurulu üyeleri onu desteklediler. Böylece 30 yaþýmda iþimden olmuþtum. Ve ipten ayrýlýþým tüm medyanın takip ettiðini oldu. Yetiþkin yapamýmın tümünü verdiðim bir iþ elimden alýnmýþtı ve ben kendimi mahvolmuþ hissediyordum.

Birkaç ay ne yapacaðýmý bilemedim. Benden önceki kupaðın sanki bana teslim edilmiþ olan giriþimcilik týlsýmını kaybetmiþ ve hayal kýrýklýðına uðratmýþtým. David Packard ve Bob Noyce ile görüþtüm ve onlardan böylesine baþarısýz olduðum için özür diler. Herkesin gözünün önünde baþarısýz olmuþtum ve Slikon Vadisinden çekip gitmeyi bile düþündüm. Ama yavaş yavaş bir þeyin farkına varmaya baþladým yaptýðým þeyi hala seviyordum. Apple þirketinde olan bitenler benim yaptýðým iþi sevmemi olumsuz etkilemedi. Yaptýðým iþi hala seviyordum. O nedenle yeniden baþlamaya karar verdim.

O zaman farkına varmamýþtým, ama þimdi görebiliyorum ki Apple þirketinden atýlmak bana yapýlabilecek en büyük iyiliklerden biriydi. Olmuþtu. Baþarılý biri olmanın adýrlýðý, yerini, yeniden baþlayan biri olmanın hafifliðine býraktý; bu yeni kiþi artık her þeyden daha iyiydi. Yeniden baþlamak beni özgürleþtirdi ve yapamýmın en üretken bir dönemime girdim.

Ondan sonraki beþ yılda önce NeXT daha sonra Pixar adýnda iki þirket kurdum ve daha sonra evlendiðim þahane bir kadýnla tanýþtým. Pixar daha sonra Toy Story adýndaki ilk bilgisayarda yaratýlmýþ çizgi filmini üretti; bugün çizgi film alanýnda dünyanın en büyük stüdyosu durumunda. Çok ilgi çekici bir dizi olayların sonunda Apple NeXT þirketini satýn aldý ve ben yeniden Apple a geri döndüm; Apple ýn yaþadýğı bugünkü rönesansın temelinde NeXT te geliþtirdiðimiz teknoloji bulunmaktadır. Ve Laurene ile birlikte aile kurduk.

Öyle sanýyorum ki, Apple dan atýlmasaydým bunların hiç biri olmayacaktý. Ýlacın tadý çok kötüydü, ama hastanın iyileþmesi için. Bazen yapam kafanýza bir balyozla vurumuþ gibi olur. Ama güveninizi kaybetmeyin. Beni ayakta tutan þeyin yaptýðým þeyden hoþlanmam, yaptýðým þeyi sevmem olduðunu düþünüyorum. Yapmaktan hoþlandýğýnýz þeyin ne olduðunu keþfedin. Hangi iþi keþfetmek kadar kimi seveceðinizi keþfetmeniz de önemlidir. Yapamýnýzın büyük bir kısmını iþiniz dolduracaktýr, iþinizden doyan için içinize sinen bir ürün üretmeniz ya da hizmet vermenizdir. Ýçinize sinen bir ürün üretmeniz ya da hizmet vermeniz için yaptýğınızı sevmeniz gerekir. Neyi yapmak istediðinizi henüz keþfetmediyseniz, bakmaya, aramaya devam edin. Ýstemediðiniz bir þeye razý olmayın. Doðru þeyi bulduðunuzda gönlünüz doðru þeyi bulduðunuzu size söyleyecektir. Ve her iyi iliþkide olduðu gibi, yıllar geçtikçe sevdiðiniz iþle iliþkiniz gittikçe daha iyileþir. O nedenle bakmaya devam edin. Gönlünüzün istemediði bir iþte saplanýp kalmayın.

Not: Türçeleþtiren Doðan Cceloðlu (23.12.2007)